

PIAȚA DE CAPITAL

ȘTIAI CĂ

Cuvântul „capital” provine din cuvântul latinesc „caput”, care înseamnă „cap de animal”. Capetele de animale constituiau în antichitate „monede de schimb”, alături de alte produse rare sau prețioase.

SPECIAL

Cea mai scumpă floare tranzacționată vreodată a fost un bulb de lelea din soiul Semper Augustus care a atins valoarea de 10.000 guldeni în ianuarie 1637, în timpul fenomenului tulipomania din Olanda secolului al XVII-lea.

NEW YORK

În New York este cea mai mare bursă din lume (NYSE), NY fiind cel mai puternic oraș financiar din lume. Imaginile simbol ale Wall Street sunt reprezentate de două sculpturi care transmit forță, curaj și succes: Charging Bull și Fearless Girl.

ȘTIAI CĂ

Bursa poate crește sau scădea. Când crește este numită BULL (taur), iar când scade BEAR (urs). Termenii sunt de la luptele dintre taurii spanioli și urșii grizzly, organizate de cavalerii spanioli din California. În luptă, taurii erau ofensivi, atacând cu coarnele de jos în sus, iar urșii erau defensivi, lovind de sus în jos.

BURSA

curiozități și rarități

Cea mai mare bursă de valori din lume este bursa de valori din New York (NYSE) cu o valoare totală a valorilor mobiliare tranzacționate de peste 23 trilioane \$. Include companii de tip blue-chip, precum Berkshire Hathaway Inc., Walt Disney Company, Coca-Cola etc. Prima carte despre investiții și speculații pe piața de valori este Confusion of Confusions (1688) a lui Josseph de la Vega.

Prima bursă electronică din lume și cea de a doua ca mărime din lume, este bursa de valori NASDAQ, cu o capitalizare de peste 19 trilioane \$ și unde se tranzacționează acțiuni ale gigantilor din domeniul tehnologiei informației precum Google, Apple, Amazon, Microsoft, Facebook etc.

Și acțiunile tranzacționate pot fi „citite”. Profesorul american de economie Armen A. Alchian a dedus care este combustibilul secret (litiul) pentru bomba termonucleară dezvoltată de SUA în anii 1950 urmărind și analizând doar date financiare disponibile publicului, respectiv evoluția prețurilor acțiunilor furnizorilor de produse chimice de pe piața de valori.

Cea mai scumpă acțiune din toate timpurile, tranzacționată public, a atins un maxim istoric în ianuarie 2022, de 487.255 \$ și aparține Berkshire Hathaway (BRK.A), compania deținută de Warren Buffett.

Alege instrumente financiare potrivite profilului tău

Ce ar trebui să știi în calitate de investitor

1. În calitate de investitor, deciziile de investire trebuie să fie decizii raționale, bazate pe obiective financiare, pe cunoașterea riscurilor aferente instrumentelor financiare alese și a toleranței personale la risc. Oportunitățile de investire specifice pieței de capital presupun un repertoriu variat de instrumente financiare cu grade diferite de complexitate și risc.
2. Analizează-ți cu atenție bugetul și stabilește corect capitalul disponibil pentru investiții, ținând cont de faptul că nu există investiții fără riscuri.
3. Investitorii de succes sunt persoane foarte bine informate. Urmărește informațiile din articole de specialitate, rapoarte financiare ale societăților care fac obiectul investițiilor, trend-uri etc.
4. Când dorești să investești apelează întotdeauna la societăți autorizate în acest sens (intermediari). Consultă Registrul Instrumentelor și Investițiilor Financiare pus la dispoziție gratuit de ASF.
5. Citește cu atenție contractul pe care îl închei cu intermediarul. Asigură-te că ai înțeles toate prevederile. Solicită informații suplimentare și clarificări.
6. Oamenii tind adesea să-și supraestimeze cunoștințele și propriile abilități și să subestimeze riscurile. Evită speculațiile, fii prudent și rațional!
7. Optează pentru un portofoliu investițional diversificat. Nu pune toate ouăle în același coș! Poți alege mai multe tipuri de instrumente financiare în acord cu preferința personală pentru risc.
8. Fii cumpătat! Riscurile ridicate nu înseamnă în mod necesar și automat câștiguri mai mari.
9. Învață să ai răbdare! Riscul asociat cu multe investiții scade odată cu durata de investiție.
10. Fii conștient de riscul de fraudă și analizează cu mare atenție informațiile care vin din surse neautorizate.

MATEMATICĂ

Piața de capital valorifică matematica cu prisosință. Obiectivul financiar al oricărui investitor poate fi exprimat cel mai simplu printr-o operație matematică elementară de scădere: $\text{profit} = \text{investiție} - \text{cost}$. Obținerea de câștiguri prin tranzacționarea pe piața bursieră secundară se bazează pe diferența de preț sau cu alte cuvinte: cumpără ieftin și vinde scump. În schimb, pe măsură ce dorim să luăm decizii financiare mai fundamentate, analiza financiară și matematica necesară se complică atât de mult, încât avem nevoie să apelăm la specialiști.

Piața de capital se exprimă prin excelență matematic (ex. valoarea mondială a piețelor bursiere de peste 90 trilioane din anul 2020 a fost exprimată în bani fizici doar în procent de 7%, restul fiind exprimat ... matematic). Chiar și emoțiile investitorilor pot fi exprimate matematic. Prin studiile lor, Kahneman și Tverski au arătat că pierderea unui dolar este de 2,5 ori mai dureroasă decât plăcerea câștigării unui dolar.

GEOGRAFIE

Chiar dacă piața de capital își are originile în Europa, în prezent cele mai mari burse de valori se regăsesc pe continentele America de Nord și Asia. Cele mai mari și mai cunoscute burse de valori: New York Stock Exchange, NASDAQ, Toronto Stock Exchange, Shanghai Stock Exchange, Hong Kong Stock Exchange, Tokyo Stock Exchange, Euronext Stock Exchange, London Stock Exchange.

Diversificarea ca strategie de reducere a riscului investițional implică opțiunea pentru investiții și instrumente financiare variate. Diversificarea geografică permite reducerea riscului de portofoliu ca urmare a evitării concentrării în exces pe o anumită piață. Cu toate că diversificarea unui portofoliu în diferite regiuni geografice poate să compenseze volatilitatea unei piețe singulare, aceasta nu exclude însă fluctuațiile valutare nefavorabile sau instabilitatea economică sau politică

ISTORIE

În Țările de Jos în 1309, la Bruges, hanul deținut de familia Van der Buerse și piața din fața acestuia au devenit locurile preferate de negustori și comercianți, vânzători și cumpărători, pentru negocierea de metale prețioase și de hârtii de valoare. Acest obicei s-a răspândit și dezvoltat și în orașele învecinate Gent, Amsterdam, Anvers, urmând ca în anul 1602 să fie listată pe bursa din Amsterdam, prima bursă din lume, prima societate, Compania Olandeză a Indiilor de Est.

În 1792, pe continentul nord-american, este semnat Acordul Buttonwood, reprezentând o înțelegere dintre 24 de brokeri și comercianți de pe Wall Street, semnată sub un sicomor (buttonwood) care avea să devină fundamentul Bursei din New York (8 martie 1817).

La 1 decembrie 1882 se deschide în mod oficial Bursa de Valori București care va funcționa până la închiderea sa în 1948, odată cu instaurarea regimului comunist și naționalizarea economiei României. În 1995, după aproape jumătate de secol Bursa de Valori București (BVB) își reia activitatea.

